

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Кафедра економічної і соціальної географії

Декан географічного факультету

Біланюк В. І.

“ ____ ” _____ 20__ року.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

нд1.3.05 **ГЕОЕКОНОМІКА**

галузь знань:	10 Природничі науки
спеціальність:	106 Географія
спеціалізація:	Економічна географія і геоекономіка
факультет:	географічний

Львів – 2017 рік

Робоча програма навчальної дисципліни “Геоeкономіка” для підготовки магістрів із галузі знань 10 Природничі науки за спеціальністю 106 Географія, спеціалізацією 1.3 Економічна географія і геоекономіка, 2017. – 9 с.

Розробник:

кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної і соціальної географії Івах Я. Є.

Програма затверджена на засіданні кафедри економічної і соціальної географії

Протокол від “24” травня 2017 року. № 15.

Завідувач кафедри економічної і соціальної географії

_____ проф. О. І. Шаблій

_____

Схвалено Вченою радою географічного факультету

Протокол від. “21” червня 2017 року № 5

Голова Вченої ради географічного факультету

_____ доц. В. І. Біланюк

_____

1. Опис навчальної дисципліни
(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни “Геоeкономіка”)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань: <i>10 Природничі науки</i>	<i>Денна форма навчання</i>
Модулів – 1	Спеціальність: <i>106 Географія</i>	<i>Рік підготовки – перший</i>
Блоків змістових модулів - 1		
Загальна кількість годин – 105	Спеціалізація: <i>Економічна географія і геоeкономіка</i>	<i>Семестр – 2</i>
Тижневих годин аудиторних – 3		<i>Лекції – 32 год.</i>
самостійної роботи студента – 3,56	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>магістр</i>	<i>Практичні, семінарські – 16 год.</i>
		<i>Самостійна робота – 57 год.</i>
		<i>Вид контролю: іспит</i>

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 0,84

Навчальна дисципліна “Геоeкономіка” укладена відповідно до освітньої програми підготовки магістрів з природничих наук за спеціальністю 106 географія і відображає теоретичні основи та практичні можливості використання геоeкономічних підходів у суспільній географії, сприяє розвитку вмінь студентів для самостійного аналізу сіспільно-географічних об’єктів.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: на основі засвоєння основних положень геоeкономіки провести економізацію знань студентів, показати можливості сучасних геоeкономічних концепцій для суспільно-географічних досліджень.

Завдання: домогтися володіння студентами основними теоріями геоeкономіки та її базовими положеннями і вміти використовувати їх на практиці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати: головні теоретичні положення геоeкономіки; основні макроекономічні показники сучасного світу; геоeкономічні полюси і центри сили; сучасні тенденції геоeкономічних змін; регіони геоeкономічних конфліктів і воєн.

Вміти: використовувати теоретичні основи геоeкономіки для проведення суспільно-географічних досліджень; визначати місце окремих країн і регіонів у глобальному геоeкономічному просторі; розраховувати найважливіші геоeкономічні показники і баланси; знаходити органічне поєднання між економічним зростанням та потребами сталого розвитку.

Навчальний курс охоплює 3 кредити (105 год.), містить 32 лекційні години 16 год. семінарських і практичних занять та год. самостійної роботи. Тижневе навантаження студента складає 3 год. аудиторних занять та 3,625 год. самостійної роботи.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Суть і зміст геоeкономіки як напряму міждисциплінарних досліджень та навчальної дисципліни.

Тема 1. *Формування геоeкономічних концепцій і теорій на межі геополітики, міжнародної та регіональної економіки та суспільної географії.* Зародження геоeкономічних вчень у ХІХ ст. – “автаркія великих просторів” Фрідріха Ліста та світи-економіки Фернана Броделя.

Тема 2. *Геоeкономіка як продовження геополітики.* Перші праці із геоeкономіки та розвиток концепції Е. Лютвака. Особливості геоeкономічних

підходів К. Жана і П. Савони і підвищення ролі державу сучасній світовій економіці.

Тема 3. *Теоретичні та прикладні проблеми розвитку геоekonomіки в Україні.* Геоekonomічні ідеї С. Рудницького, А. Синявського, В. Садовського. Альтернативна енергетична економіка Ф. Ліста та геоенергетичні концепції С. Подолинського. Необхідність формування напряду геоekonomічних досліджень в українській суспільній географії на основі відродження економіко-географічних досліджень.

Тема 4. *Підходи до укладання структури геоekonomічних вчень у різних країнах.* Розвиток геоekonomіки російськими вченими, як відображення імперських ідей РФ. Еклетичний характер сучасних геоekonomічних вчень в українській науці. Геополітичні та геоekonomічні праці В. Дергачова та їх антиукраїнська спрямованість в останні роки, геоekonomічні праці А. Філіпенка.

Тема 5. *Геоekonomіка і природні особливості території.* Вплив природних умов і ресурсів на формування економіки. Країни і регіони з унікальними природними умовами і ресурсами. Глобальні зміни клімату і їх вплив на світове господарство.

Тема 6. *Світовий геоekonomічний простір і його характеристики у кінці ХХ на початку ХХІ ст..* Диспропорція економічних та соціальних показників країн і регіонів. Переважання моделі неоліберального розвитку економіки. Міжнародна конкурентоспроможність держав. Докорінна зміна геоekonomічної ситуації у світі на початку ХХІ ст.

Тема 7. *Геоekonomічна стратегія міжнародної конкурентно спроможності та тренди структурних змін у світовій та регіональній економіці.* Розвиток зеленої економіки та четверта промислова революція. Аналіз економічних процесів у світі з точки зору сталого розвитку. Структурні зрушення в економіці у бік задоволення соціальних та духовних потреб населення. Позитивні сторони та недоліки розвитку третинного і четвертинного секторів економіки. Розвиток ІТ – сектора та залучення передових технологій у всіх галузях господарства.

Тема 8. *Геоekonomічні конфлікти та війни і їх вплив на розвиток регіонів та окремих країн.* Докорінна зміна територіальної структури світового господарства на початку ХХІ ст. і формування багатополюсного світу. Вплив країн нової індустріалізації та економік, що розвиваються на перерозподіл світового ринку. Формування нових геоekonomічних об'єднань і союзів. Енергетичні війни та концепція енергетичних наддержав. Торгівельні та фінансові війни між країнами та групами країн.

Змістовий модуль 2. Прикладні гео економічні проблеми та перехід людства сталого розвитку.

Тема 9. *Світовий дохід та гео економічна рента.* Методики підрахунку ВВП, та необхідність їх вдосконалення. Геополітичне та гео економічне положення країн та їх транзитний потенціал. Менталітет і світоглядні цінності населення як гео економічний чинник розвитку. Переваги країн із розвинутим третинним та четвертинним сектором економіки.

Тема 10. *Актуальні проблеми розвитку світового фінансового ринку. Геофінанси.* Динамічні зміни світової фінансової системи у ХХ столітті. Світові валюти, панування долара у міжнародних розрахунках. Банківські і фінансові центри глобального рівня, та механізм їх діяльності. Проблеми офшоризації фінансових потоків та запровадження криптовалют.

Тема 11. *Гео економічний аналіз світової торгівлі та міжнародних економічних зв'язків.* Диверсифікація міжнародних економічних зв'язків та відносно зменшення ролі світової торгівлі. Країни з профіцитним та дефіцитним зовнішньоторгівельним балансом. Вироблення єдиних правил світової торгівлі та проблеми діяльності СОТ.

Тема 12. *Світові відтворювальні інтернаціоналізовані ядра та проблеми реструктуризації економіки.* Зосередження наукового і технологічного потенціалу світу в окремих країнах і регіонах. Роль нових технологій у створенні нових галузей і виробництв. Географія і структура світових відтворювальних інтернаціоналізованих ядер.

Тема 13. *Гео економічні полюси і центри сили. Гео економічна матриця.* Врахування географічного положення, ресурсів, економічного і військового потенціалу при формуванні центрів сили. Вплив геополітичних інтересів країн і об'єднань на формування гео економічних полюсів і меж між ними. Гео економічний баланс сил.

Тема 14. *Гео економічний атлас світу як інструмент геостратегічного планування.* Проблеми створення і значення гео економічного атласу світу. Структура гео економічного атласу. Використання гео економічного атласу світу для потреб імперської політики окремих країн.

Тема 15. *Гео економічні аспекти глобалізму та регіоналізму.* Міждержавний та внутрішньодержавний регіоналізм. Антиглобалістські тенденції і рухи. Вплив центральних, місцевих органів влади та міждержавних союзів на розвиток регіонів. Тенденції до регіоналізму у європейських країнах. Проблеми виділення і прогнози розвитку гео економічних регіонів.

3. Структура навчальної дисципліни

Тема	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
		лк	пр, сем.	ла	сп
Модуль 1					
1	Формування гео економічних концепцій і теорій на межі геополітики, міжнародної та регіональної економіки та суспільної географії	2			4
2	Гео економіка як продовження геополітики	2	2		4
3	Теоретичні та прикладні проблеми розвитку гео економіки в Україні	2			4
4	Підходи до укладання структури гео економічних вчень у різних країнах.	2	2		3
5	Гео економіка і природні особливості території	2			4
6	Світовий гео економічний простір і його характеристики у кінці ХХ на початку ХХІ ст.	2	2		4
7	Гео економічна стратегія міжнародної конкурентно спроможності та тренди структурних змін у світовій та регіональній економіці. Розвиток зеленої економіки та четверта промислова революція.	2			6
8	Гео економічні конфлікти та війни і їх вплив на розвиток регіонів	2	2		4
Модуль 2					
9	Світовий дохід та гео економічна рента	2			4
10	Актуальні проблеми розвитку світового фінансового ринку. Гео фінанси	2	2		3
11	Гео економічний аналіз світової торгівлі та міжнародних економічних зв'язків.	2			3
12	Світові відтворювальні	2	2		3

	інтернаціоналізовані ядра та проблеми реструктуризації економіки				
13	Геоенормічні полюси і центри сили. Геоенормічна матриця	2			3
14	Геоенормічний атлас світу як інструмент геостратегічного планування	2			3
15	Геоенормічні аспекти глобалізму та регіоналізму	4	4		3
	Всього год.	32	16	-	57

4. Теми практичних, семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Класичні та сучасні теорії геоенорміки.	2
2	Порівняльний зміст і структура геоенормічних вчень	2
3	Геоенормічні об'єднання і союзи країн	2
4	Географія геоенормічних конфліктів у ХХІ ст та їх геополітичні аспекти	2
5	Регіональний баланс світової торгівлі. Географія банківських та фінансових центрів	2
6	Моделювання геоенормічних полюсів і центрів сили	2
7	Розробка моделі розвитку геоенормічного регіону світу	4

6. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

1. Лекція.
2. Дискусія
3. Частково-пошуковий (евристичний).
4. Дослідницький.
5. Індивідуальної роботи
6. Самоперевірки і самоаналізу.

7. Розподіл балів, що присвоюються студентам

Контроль здійснюється за результатами екзамену.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка	Оцінка в	За національною шкалою
--------	----------	------------------------

ECTS	балах	Іспит	
A	90 – 100	5	відмінно
B	81-89	4	дуже добре
C	71-80		добре
D	61-70	3	задовільно
E	51-60		достатньо

8. Рекомендована література

Базова:

1. Блій Г. де, Муллер Пітер. Географія: світи, регіони, концепти / Пер. з англ.; Передмова та розділ «Україна О. Шаблія. – К.:Либідь, 2004. – 740 с.
2. Жан К., Савона П. и др. Геоэкономика. Господство экономического пространства. – М., 1997, - 207 с.
3. Милана Горенштейн. Паралельные миры. Геоэкономика, 2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.proza.ru/2010/07/24/923>
4. Шаблій О. Суспільна географія : у 2-х кн. / О. Шаблій. — Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. — Кн. 1. — 814 с.; Кн. 2. — 706 с.

Допоміжна:

1. Дергачев В. Геоэкономика (Современная геополитика) / В. Г. Дергачев. – К.: ВІРА-Р. 2002. – 512с.
2. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / А. С. Філіпенко, В. С. Будін, А. С. Гальчинський та ін.. – К.: - Либідь, 2002. – 204 с.

Інформаційні ресурси:

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
2. World Bank / Data / Indicators[Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.wb.com.

8.ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Форма підсумкового контролю успішності – *екзамен*.